

VERDENSMÅL I HÆNDERNE

Evaluering 2024

UNGDOMSBUREAUET

Indholdsfortegnelse

03 Introduktion

04 Undervisning og workshops: Vedkommende undervisning, interaktivitet og udfordringer

10 Engagement og samfund: Perspektiver på verdensmål og bæredygtighed

13 Engagement og samfund: Perspektiver på verdensmål og bæredygtighed

INTRODUKTION

Kære Sia, Felix og Clara - hermed vores evaluering.

Evalueringen er baseret på observationer og spontane samtaler fra fire undervisningsdage; en i Sønderborg, to i Aarhus og en i Roskilde. Desuden bygger den på ca. 30 semistrukturerede interviews med både elever og lærere til Ungdommens Folkemøde. Her har vi snakket med elever og lærere fra alle seks ViH-deltagende uddannelsesinstitutioner.

De semistrukturerede interviews muliggør, at samtalerne omhandler de emner, som de medvirkende ser som vigtige. Fokus i rapporten er at videregive elever og læreres ViH-oplevelser, mens vores undervisningsobservationer spiller en sekundær rolle.

I rapporten kommer vi ikke med nogle hurtige svar eller anbefalinger. I stedet slutter mange delafsnit med et eller flere spørgsmål, som, baseret på mønstrene i vores data, kan være relevante for jer at stille. I er eksperter på målgruppen og er de bedste til at besvare spørgsmålene.

Nogle indsigter vil være bekendte. Andre vil måske være nye. Alt efter jeres behov og ønsker, tager vi meget gerne en snak om rapporten.

Mens de fleste idéer og feedback-punkter er relateret til ViH, kan enkelte forslag og idéer handle mere om jeres samarbejdspartneres valg eller UFM's produktion. Ikke desto mindre er det det, eleverne har lagt vægt på, og derfor er deres tanker og oplevelser også givet videre her.

Rapporten er delt i tre. Først et fokus på undervisning og workshops. Dernæst et afsnit om samfundsengagement, verdensmål og bæredygtighed. Sidst et afsnit om elevernes oplevelser på UFM.

God læselyst!

Anders og Emil

UNDERVISNING OG WORKSHOPS

Vedkommende undervisning, god energi

First things first.

Et klart mønster i både interviews og observationer er, at jeres vedkommende, personlige og ofte humoristiske tilgang til undervisningen er et kæmpe aktiv for at holde eleverne nysgerrige og engagerede. Elever, der måske ville falde hen, får i gode doser en joke, et nøk op i volumen eller et personligt perspektiv, der virker fantastisk til at holde energien og opmærksomheden.

En elev fra Sønderborg siger: "Sia og Felix var virkelig gode, de var meget tilstedeværende." En elev fra Aarhus stemmer i: "Jeg synes, de har mega god energi. Jeg tror de har været gode til at se os og hvad for nogle mennesker vi er."

En lærer fra Aarhus fortæller, at "Det har været super god undervisning. Sia og Felix har et nærvær, der er godt til at fastholde elevers opmærksomhed."

Mens der er forslag til formen for forløbet - eksempelvis hvordan undervisning og hands on bedst rationeres - er der udelukkende gode ord til jeres tilgang til undervisning.

Diskussioner og interaktivitet virker

Til UFM giver flere elever udtryk for, at noget af det, de har sat mest pris på i undervisningen, har været rummet til at diskutere og debattere.

En pige fra Aarhus siger, at det er fedt, at det ikke er "en autoritet, der taler til en, men du taler med en autoritet, og vi taler også alle sammen med hinanden og vi kan give hinanden nogle nye point of views. Det synes jeg er virkelig, virkelig godt."

En kvindelig snedkerelev fortæller, at fordi hun har en videregående uddannelse, der er relateret til bæredygtighed, er det begrænset, hvor meget nyt hun har lært.

Det hun virkelig har sat pris på, har været diskussionerne. En elev fra Sønderborg giver også udtryk for at åbne diskussioner med plads til kompleksitet, har været det bedste ved forløbet. Samtidig peger vores undervisningsobservationer på, at oplæg og undervisning fungerer bedst, når eleverne inddrages med øvelser, diskussioner og energizers.

Oplæg fra partnerorganisationer

Vi har været med til tre oplæg fra partnerorganisationer i Aarhus og Roskilde. Alle tre oplæg fra meget engagerede og vidende foredragsholdere; og alle oplæg, der har fået positive ord med i interviews. Men også oplæg, hvor det kan mærkes i rummet, at oplægsholderne måske ikke har helt det samme kendskab til eleverne, som I har.

I Aarhus blev oplægget fra Sex&Samfund ret langt sidst på dagen, og syntes nogle gange at miste den røde tråd. I Roskilde har vi observeret, at oplægget fra Verdens Skove blev en anelse akademisk. I Roskilde fortalte en elev om oplægget: "Det blev måske lidt monotont, og det var en smule svært at holde koncentrationen. Måske kunne han godt have stillet flere spørgsmål til os, eller hvad ved jeg. Vi er jo ikke ligefrem nogle typer, der godt kan lide at sidde stille - vi kan godt lide at bevæge os lidt".

Om begge oplæg har vi noteret, at det for mange elever bliver 'information overload'. En udfordring med 'information overload' kan være, at den nye viden måske blive svær at mobilisere kreativt senere i forløbet.

I Roskilde observeres det, at nysgerrigheden øges, når der eksempelvis gives materiale-samples fra Maker Space eller når eleverne aktivt stilles spørgsmål eller på anden måde inddrages. Det peger på at aktivitet og inddragelse - som I også bruger meget i jeres undervisning - også fungerer godt i oplæg fra samarbejdspartnere.

Spørgsmål: Hvad er jeres bedste råd til oplægsholdere i ViH-regi?

Skal oplægsholdere fra partnerorganisationer modtage en enkelt side, der beskriver målgruppen og tre-fem dogmer for et godt oplæg: eksempelvis en tidsramme, aktiv inddragelse og fokus på at give inspiration til kreativt arbejde?

Flere målgrupper, ikke en

Med de hold, der har været gennem et VIH-forløb i evalueringsperioden, kan man sige, at der ikke er en målgruppe, men forskellige målgrupper.

Der er ganske langt fra nogle af de mest udsatte elever til de mest ressourcestærke elever, eksempelvis i FGU Aarhus eller på snedkerholdet i Roskilde. Det kan ses både på aldersspændet, hvor der i Roskilde er elever på 30+, der allerede har en videregående uddannelse. Det kan også mærkes i spændet mellem hvor kommunikative eleverne er i undervisning og interviews.

De forskellige målgrupper kan blandt andet ses, når der skal dannes grupper og idégenereres. I Sønderborg forsvinder momentum omkring gruppedannelser og konceptualisering af idéer, hvor der opstår lidt et kreativt tomrum. Ideelt skulle eleverne måske tage ejerskab over processen, men det virker som om, at de i det her tilfælde har brug for mere facilitering i den her del af processen. I Aarhus er mange af eleverne omvendt initiativrige, og har mindre brug for støtte i den fase af arbejdet.

Spørgsmål: Skal man planlægge forskellige tilgange til undervisningen, som man kan skifte mellem alt efter målgruppe og elevers behov for facilitering?

Forhold mellem undervisning og hands on

Både lærere og elever giver udtryk for et ønske om mere tid til håndværk og hands on.

En elev fra Roskilde siger om den første undervisningsdag, at det kunne have været smart “at brække dagen over” mellem undervisning og håndværk og udtrykker, at det kunne hjælpe til, at man husker mere af undervisningen. “En dag er lang tid at sidde og lytte”, siger hun. En anden elev, også fra Roskilde, fortæller, at han tidligere har gået på universitetet, og at “det der med at sidde og lytte en hel dag ikke lige er mig”. De efterspørger “mere rum til at være håndværkere” og “rum til udfoldelse”.

"Som lærer, den dag jeg var der, kunne vi godt tænke os, at der var lidt mere håndværk. Men til gengæld, når vi har snakket med eleverne, så synes de, det var en rigtig fed dag," siger en lærer fra FGU Hovedstaden om den første undervisningsdag.

En lærer fra Aarhus siger "i den perfekte verden havde man haft hands on allerede den første dag". Omvendt giver han udtryk for, at der nogle gange er noget undervisning, der er nødvendigt for at man kan komme i gang.

Om forholdet mellem undervisning og hands-on siger en lærer fra Sønderborg: "Man bliver nødt til at have noget indflyvning eller indkøring omkring hvad det handler om. Og så var resten meget praktisk, så det fungerede fint. Jeg kan ikke se i et undervisningsperspektiv, hvordan det skulle være så meget anderledes. Det fungerede godt".

Flere elever og en enkelt lærer giver udtryk for, at de godt kunne ønske en tredje dag i forløbet. Blandt andet for at have mere tid til at være kreativ og arbejde hands on.

Altså er der forskellige perspektiver på forholdet mellem undervisning og hands on. Den overvejende tendens er, at der bliver efterspurgt mere tid til håndværk og kreativitet, både den første dag og generelt.

Spørgsmål: *Kan man komme i gang med håndværk og hands on allerede første dag, eventuelt bare kort til at "brække dagen over"?*

Kønnede udfordringer

Der er et fantastisk match mellem arbejdet med ligestilling og køn, og FGU Aarhus. For det store flertal er tematikken motiverende og skaber engagement. Både til undervisningen og på UFM.

Observationer fra Aarhus og Sønderborg peger samtidig på nogle kønnede udfordringer.

I Aarhus giver en af de mandlige elever udtryk for både at lære meget og samtidig føle sig koblet af den del af undervisningen, der handler om køn og ligestilling. Han har sat pris på at lære meget nyt om piger, kvinder og homoseksuelles udfordringer, men fortæller, at han savner perspektiver på, at mange drenge og mænd føler sig udfordrede.

Blandt andet på mental trivsel og på at have svært ved at leve op til idealer om at “være en rigtig mand”. Undervisningen og workshoppene ville blive mere relevante for ham, hvis det perspektiv var med, fortæller han. Samtidig har han lidt svært ved at få delt den erfaring i plenum eller tage initiativ til at forberede andre aktiviteter til UFM.

Under gruppedannelsen i Sønderborg skifter flere af pigerne helt spor ift. deres valg af emne, så snart en af drengene viser interesse for deres emne. Det ender derfor med, at der bliver dannet to pigegrupper, mens der er en enkelt gruppe med to drenge og en pige. I sidstnævnte gruppe fortælles der røverhistorier mere end der arbejdes med bæredygtighed eller tøjproduktion, omend de fra tid til anden vender tilbage til emnet. Omvendt er pigegrupperne hurtigt i gang med konstruktivt gruppearbejde, hvor de er gode til at samarbejde og konceptualisere på hinandens idéer.

En af drengene fra Sønderborg giver til UFM udtryk for, at han ikke har lært så meget nyt, fordi han i forvejen vidste meget om bæredygtighed. Set udefra virker det helt rigtigt, at han ved meget om bæredygtighed, men en læringsudfordring kan også være, at samarbejdsniveauet måske ikke matcher pigernes på holdet.

Nogle af de indtryk vi har fået af at observere undervisningen, er i tråd med forskning på området, der viser at drengene “klarer sig markant dårligere end pigerne i både folkeskolen og gymnasiet”.²

Spørgsmål:

A: Bliver undervisningen om ligestilling og køn mere inklusiv, hvis den også rummer perspektiver om drenge og mænds udfordringer?

B: Skal ekstroverte og introverte, samarbejdsstærke og samarbejdsudfordrede elever sættes sammen intentionelt?

Køn er komplekst, og det kan det også blive i klasseværelserne, når der undervises i køn og ligestilling: man kan undervise i global ulighed mellem kønnene, hvor piger og kvinder står overfor langt flere systematiske ligestillingsudfordringer, og samtidig kan der i nogle klasseværelser være en overvægt af drenge, der tumler med tingene; blandt andet ift. lærings- og samarbejdsudfordringer. Komplexiteten øges igen af at netop disse udfordringer, kan gøre inklusion i undervisningen besværlig.

Både i Aarhus og Roskilde noterer vi desuden, at rummet er socialt opdelt, så de introverte og ekstroverte, uagtet af køn, generelt tager plads i hver deres side af rummet.

²Tine Rasmussen: “Vi har forskellige forventninger til drenge og piger”.
Link: <https://gymnasieskolen.dk/articles/vi-har-forskellige-forventninger-til-drenge-og-piger/>

Menti vs. statistik

Der er et dilemma mellem at lave god statistik og at gøre det interaktivt og let spiseligt. At bruge Menti er smart, fordi det er sjovt - fordi man kan se de andres svar og snakke om dem samtidig. Udfordringen er selvfølgelig, at man dermed kommer til at introducere bias, både fordi der kommenteres på svarene, mens de afgives, og fordi elever kan se hinandens svar.

Set fra et kedeligt, videnskabeligt perspektiv, ville det være bedre, at undgå de kilder til bias. Også fordi tallene måske skal bruges eksempelvis som 'rigtig' statistik til eksempelvis Danida.

Omvendt kan der mellem første og anden undervisningsdag være ret stor udskiftning i hvem der er mødt op, hvilket også kan være en udfordring ift. at lave 'rigtig' statistik. Set fra det videnskabelige perspektiv ville det være oplagt, at bruge et lukket surveyprogram og kun medtage de besvarelser, der går igen fra både første, anden og eventuelt tredje runde.

Om der bruges Menti, Typeform eller et tredje program, vil det være fint at give eleverne lidt mere tid og eventuelt hjælp til at komme ind på programmet. Både i Aarhus og Roskilde har vi observeret et par elever, der kæmpede lidt med at følge med og derfor ikke nåede at få svaret.

Spørgsmål: *Skal man prioritere interaktivitet eller 'rigtig' statistik?*

Engagement og samfund: Perspektiver på verdensmål og bæredygtighed

Verdensmål og demokratisk selvtillid: Kan man gøre en forskel?

For mange ViH-elever er forløbet en god måde at engagere sig i samfundsmæssige spørgsmål og udvikle demokratisk selvtillid. Her er et par eksempler.

En pige fra FGU Aarhus fortæller, at hun går meget op i ligestilling og rettigheder. Hun synes det er fedt at få muligheden til at snakke om nogle af de “voksne emner”. Derfor synes hun også, at det er “mega fedt” at have en stand til UFM. Hun synes det har været sjovt at stille spørgsmål til dem, der har prøvet krampe-simulatoren, som ikke selv har menstruation, sådan så de lidt bedre kan forstå de udfordringer, der er forbundet med at have menstruation. “Vi får aldrig en pause,” siger hun glad om de mange besøgende på deres stand.

En dreng fra FGU Midtsjælland fortæller, at han har været glad for ViH-workshoppene, og som grafisk designer in spe har det inspireret ham at få oplæg fra fagfolk, der beskæftiger sig professionelt med verdensmålene, blandt andet ved at lave logoer med relation til verdensmålene. Det har været inspirerende for ham at se, fordi han selv går meget op i verdensmålene og godt kunne tænke sig at arbejde med dem.

En dreng fra FGU Hovedstaden, som i deres stand er i gang med at lære andre om at genbruge vinflasker, fortæller, at det har været fedt at lære om genbrug:

“Dem der kommer til vores bod, de kommer og spørger om alt muligt,” siger han og tilføjer “Det er godt når man lærer andre noget, for så lærer man bedre selv også”.

Han synes, at det har været et godt forløb. “Waste is only waste when you waste it” står som en sætning, han har lært.

En kvinde fra snedkerholdet i Roskilde fortæller, at det har været fedt, at være med i et projekt, der er drevet af nogle værdier og at mærke, at “der stadig er folk, der gerne vil gøre en forskel”. Hun står sammen med en mand fra samme hold, der joker med, at han er for “gammel og sur allerede” til at føle, at han er med til at gøre en forskel i et projekt som ViH. Han synes dog, at det er fedt at være en del af et projekt, hvor tingene de laver, skal bruges til noget.

Førstnævnte pige fra FGU Aarhus bekymrer sig nogle gange om verdens tilstand og siger: “Så jeg synes det er vildt vigtigt, at tage en snak om det og også bare gøre noget ved det.”

Verdensmål og demokratisk selvtillid: Kan man gøre en forskel?

En stor del af eleverne giver udtryk for at gå meget op i bæredygtighed. Det ses hos nogen gennem en glæde ved at formidle om bæredygtighed; hos nogen i en bæredygtig livsstil med fokus på at reparere, lave ting selv og købe brugt elektronik.

En lærer fra Sønderborg siger: “Bare til forskel for nogle år tilbage og til nu, så har de elever, vi får nu meget mere indsigt i hvad branchen [tekstilbranchen] gør og hvad der sker. Det er klart, at det [ViH-forløb] åbner deres øjne for det endnu mere, men de er allerede godt bevidste om de tematikker”.

Mange elever har også den bæredygtige interesse og forforståelse med, når de skal evaluere på ViH. Seks elever problematiserer på den ene eller anden måde stande og produktion af ViH og UFM fra et bæredygtighedsperspektiv. Alle uden at blive spurgt ind til det.

Alle fire elever, som interviewes fra Roskilde, stiller sig lidt kritiske over for materialevalget til deres verdensmålsbænk. En kvinde fremhæver, at hun synes at “det er virkelig sjovt” - som i ikke ideelt - at få undervisning om bæredygtighed og upcycling, og så samtidig lave en bænk af nyt træ.

En anden fortæller, at det kunne have været fedt at have arbejdet med upcycledede materialer, fordi det giver en følelse af, at “sådan her kan vi reelt bidrage til at nå verdensmålene”. En tredje fortæller, at der ligger en kreativ udfordring i at arbejde med genbrugte materialer, som kunne have været fedt at få med i et læringsperspektiv, også når fokus er på bæredygtighed.

En elev fra Sønderborg fortæller om det store vandforbrug forbundet med at lave t-shirts og tote bags - netop deres stands fokus. Derfor er han også lidt kritisk over for, at alle ViH-deltagere får en t-shirt. En elev fra Aarhus stiller sig kritisk overfor det store bjerg af tøj, der ligger på standen ved siden af deres. Hun har hørt, at al tøjet skal brændes alligevel, og så har de fået lov at låne det, inden det skal brændes. “Det synes jeg er lidt spild af materiale, når der er så meget flot tøj, der kan bruges,” siger hun, og fortæller, at hun har været henne og redde noget tøj fra bunken.

Der er altså blandt mange elever en forståelse af bæredygtighed, der også rækker til en kritisk bevidsthed om de aktiviteter, de selv indgår i. Det er ikke et fokus, vi har haft i evalueringen, men snarere et ‘emisk’ perspektiv fra eleverne selv.

Spørgsmål: Skal der i lyset af elevernes kritiske bæredygtige bevidsthed stilles flere krav til bæredygtig produktion - fra materialer til samarbejdspartneres valg, der vedrører bæredygtighed?

UFM-oplevelser: Glade elever, overstimulerede elever

Glade elever og lærere

Flertallet af ViH-elever er rigtigt glade for at være på Ungdommens Folkemøde. Det er særligt muligheden for at møde andre unge på tværs af geografi, der bliver fremhævet, mens en del elever også giver udtryk for at være glade for at fremvise et projekt.

En pige fra Aarhus siger: “Jeg synes, det har været MEGA FEDT. I forhold til at der er mange unge mennesker, der arbejder med unge mennesker, så føler man sig mere connected til det der sker, og man føler sig set. Man møder virkelig mange mennesker”. En pige fra Sønderborg fortæller, at der er mange flere kreative og passionerede mennesker, end hun havde forventet. Alle lærere, der interviewes til UFM, er meget glade og tilfredse med at have deres hold med til ViH og UFM. En lærer fra Aarhus fortæller med entusiasme, at det er “pisse fedt!” at være med.

Han siger, at det er meget bedre at være med til Ungdommens Folkemøde end Folkemødet på Bornholm, hvor de tidligere har været med. En lærer fra Sønderborg siger ligeledes, at UFM er “mere vedkommende” og “mere i øjenhøjde” sammenlignet med Folkemødet på Bornholm.

Overstimulerede elever

Der er også ViH-elever, der synes, det er intenst at være på UFM. De falder i to kategorier: dem, der kan grine eller smile af at være “overstimulerede”, og nogle elever, der kæmper mere med de mange indtryk og mennesker.

En lærer fra FGU Midtsjælland siger, at hun har flere elever, der synes det er intenst, at være på UFM. Der er meget lyd og mange indtryk, fortæller hun. En lærer fra Aarhus fortæller om torsdagen på UFM, at nogle af hans elever er ved at være trætte. De har været i gang siden tirsdag og nogle af dem har også været ude om aftenen. Derfor ligger nogen af eleverne nu midt i deres stand og prøver at sove i solen.

En elev fra FGU Midtsjælland kæmper med social angst, og synes det er lidt krævende at være omkring så mange mennesker i flere dage. Tilspurgt om hun har nogle steder, hvor hun kan gå hen og få en pause, siger hun “Du kan godt komme hen nogle steder, det kommer bare lidt an på, hvor du står henne”. Hun fortæller, at hvis hun ikke fik medicin, ville det være svært, at nå i ordentlig tid hen til de steder, hvor hun kan få ro.

Idéer til UFM: Chill-out zoner og debathjørne

Chill-out zoner:

Førnævnte lærer fra FGU Midtsjælland fremhæver Oasen på UFM som et godt initiativ til de elever, der synes, at der bliver lidt for mange indtryk. Førnævnte lærer fra Aarhus siger, at de mest trætte elever måske godt kunne bruge en ‘chill-out zone’, hvor man kan få noget skygge, en pause og måske en lur. Eller måske flere små indhak i Frivilligbyen, hvor man kan være lidt sig selv.

Debathjørne:

To mandlige ViH-elever giver udtryk for, at de har ting de gerne vil snakke om og debattere - hhv. køn og bæredygtighed - men at de ikke har lyst til at stå på en scene som Ølkassen og holde en tale.

Blandt andet en elev fra Sønderborg, der føler, at kommunikation omkring bæredygtighed er mere effektiv gennem samtale eller debat frem for en præsentation på placher. Han frygter, at man glemmer det meste, man læser på placher rundt på de forskellige stande, og det synes han er en skam, når det er så vigtigt at lære om bæredygtighed. Derfor foreslår han et 'debathjørne', hvor man kan mødes med andre, der også gerne vil snakke eller debattere.

Spørgsmål:

A: Vurderer andre i Ungdomsbureauet, at der er behov for (flere) rolige zoner til trætte, overstimulerede eller angst unge?

B: Har UFM brug for et debathjørne, hvor man kan sige sin mening og gå i dialog med andre uden at stille sig frem på en scene?

ViH-stande til UFM

Der er enorm forskel på, hvor besøgte de forskellige stande på UFM er. Simple, interaktive koncepter, der enten er underholdende eller giver mulighed for at upcycle, har generelt et godt flow af besøgende. Særligt er der begge dage utroligt run på FGU Aarhus menstruationskrampe-simulator, og eleverne fra Aarhus giver udtryk for at have det sjovt med, at der er så mange besøgende. Der er generelt også et godt antal besøgende til FGU Vesterbro og FGU Hovedstadens upcycling-stande.

Eleverne fra Roskilde giver til gengæld udtryk for, at der ikke er mange besøgende hos dem, og det ærgrer nogen af dem lidt. En kvindelig elev spekulerer over, at det måske skyldes, at besøgende ikke kan hjælpe med at bygge deres Verdensmålsbænk, da de ikke må bruge værktøj.

De interaktive koncepter, der byder besøgende på en oplevelse eller en mulighed for at lave eller reparere tøj og andre genstande, har altså virket godt på årets festival.

“De skal bare have ros, ros, ros! De er så gode til at lave undervisning til målgruppen”.

Underviser, FGU Midtsjælland

Ros, ros, ros!

Under et interview med en elev fra FGU Midtsjælland bryder en lærer ind, da eleven bliver spurgt, om der er andet, han vil give videre til folkene bag ViH. “De skal bare have ros, ros, ros! De er så gode til at lave undervisning til målgruppen,” siger læreren. En lærer fra Sønderborg siger: “Processen er fed, det sætter nogle tanker i gang for eleverne. Det er et fedt projekt”

To mandlige lærere fra hhv. FGU Hovedstanden og Sønderborg siger “Bare bliv ved” og “Keep up the good work”, når de bliver spurgt om, hvad de gerne vil give videre til folkene bag ViH.

Og for at slutte på en high giver vi ordet til en elev fra Aarhus, der også gav ros i starten af rapporten: “Jeg føler, det hele har været rigtig, rigtig godt. Jeg tror, de har været gode til at se os, og hvad for nogle mennesker vi er. Og hvordan vi arbejder bedst, og jeg synes, de har været meget gode til at lytte, når vi har haft et behov. Og så har de taget initiativ til at få os til at have det komfortabelt, og det har været virkelig, virkelig fedt”